

Campanula pyramidalis

Nomenclatuur/etymologie

De wetenschappelijke naam *Campanula pyramidalis* werd in 1753 vastgelegd door Carl Linnaeus. De geslachtsnaam *Campanula* is afgeleid van het Latijnse woord voor 'bel' of 'klokje', een verwijzing naar de vorm van de bloemen. Het soortspecifieke epitheton *pyramidalis* betekent 'piramidaal' of 'kegelvormig' en heeft betrekking op de zeer hoge, smalle, dichtbebloemde bloeiwijze die de plant vormt.

Taxonomie

- Rijk: Plantae
- Orde: Asterales
- Familie: Campanulaceae
- Geslacht: *Campanula*
- Soort: *C. pyramidalis*

Synoniemen

Er is één homotypisch synoniem voor *Campanula pyramidalis* bekend bij Kew, namelijk *Campanula umbellifera* Vuk., dat echter een overbodige naam (*nom. superfl.*) betreft. Heterotypische synoniemen of variaties die in het verleden zijn beschreven zijn onder meer *Campanula pyramidalis* f. *alba* Voss, *Campanula pyramidalis* var. *calycina* A.DC. en *Campanula pyramidalis* var. *compacta* Anon.

Foto: Harrie de Vries

Variëteiten en cultivars

Campanula pyramidalis wordt in de tuinbouw voornamelijk als soort aangeboden, maar vanwege de sierwaarde zijn er enkele op kleur geselecteerde vormen en cultivars in omloop. De meest voorkomende variaties en cultivars zijn:

- *Campanula pyramidalis* 'Alba': Een zeer gewilde en bekende vorm met zuiver witte bloemen in plaats van de gebruikelijke blauwe tinten. Deze vorm wordt soms als een variëteit beschouwd (*Campanula pyramidalis* f. *alba*).
- *Campanula pyramidalis* 'Mixed': Een zaadmengsel dat zowel de blauwe als de witte bloemvormen bevat.
- *Campanula pyramidalis* var. *compacta*: Een variant met een compactere, lagere groeiwijze dan de wilde vorm, hoewel dit meer een beschrijving is dan een strikte cultivar. Er is geen grote diversiteit aan cultivars zoals bij veel andere tuinplanten.

Familie

Campanula pyramidalis behoort tot de Campanulaceae (Klokjesfamilie), een familie die bekend staat om haar planten met klok- of stervormige bloemen.

Hoogte

Dit is een van de hoogste klokjesbloemen, vaak aangeduid als 'schoorsteenklokje'. De plant vormt in het eerste jaar een rozet en groeit in het tweede jaar uit tot een imposante bloemstengel. De hoogte varieert van ongeveer 80 centimeter tot wel 1,5 tot 1,8 meter.

Bloemkleur

De bloemkleur van de wilde vorm is typisch lichtblauw tot lila-blauw of violet-blauw. De bloemen zijn klokvormig en stervormig uitgespreid. De meest voorkomende cultivar is 'Alba', met witte bloemen.

Bladkleur

De bladeren van de basale rozet zijn breed ovaal tot hartvormig, glanzend en donkergroen. De stengelbladeren hoger op de bloeistengel zijn smaller en meer lancetvormig.

Bloeiperiode

De bloei vindt plaats in de zomer. De bloei begint meestal in juli en kan aanhouden tot september, wat zorgt voor een lange periode van verticale kleur.

Standplaats

De plant gedijt het beste op een zonnige tot licht halfschaduwrijke standplaats. De grond moet voedselrijk en vooral zeer goed doorlatend zijn om winterrot te voorkomen. Ze is van nature te vinden op stenige plekken, muren en rotshellingen.

Herkomst

De plant is inheems in het zuidoosten van Europa, met name in het gebied van Noordoost-Italië en de Balkan (Slovenië, Kroatië, Bosnië, Montenegro, Albanië).

Soort gewas

Campanula pyramidalis wordt vaak beschouwd als een tweejarige plant of een kortlevende vaste plant (*short-lived perennial*). Ze vormt in het eerste jaar een bladrozet en bloeit uitbundig in het tweede jaar, waarna ze vaak afsterft.

Vermeerderingswijze

De vermeerdering gebeurt meestal via zaad. De plant zaait zichzelf vaak gemakkelijk uit op een geschikte, goed doorlatende standplaats, waardoor ze in de tuin behouden blijft. Ook is vermeerdering door het delen van de wortelrozet in het vroege voorjaar mogelijk, hoewel dit door de tweejarige aard minder gebruikelijk is.

Klimaatzone

De plant is matig winterhard (typisch USDA Zone 3-8 of 6-8, afhankelijk van de bron). De gevoeligheid ligt niet zozeer bij de kou, maar bij winterse nattigheid; de kroon en wortels rotten gemakkelijk weg in slecht doorlatende grond.

Insecten

Vanwege de open, klokvormige bloemen is *Campanula pyramidalis* zeer aantrekkelijk voor diverse bestuivende insecten, met name bijen en andere grotere insecten die gemakkelijk bij de nectar kunnen komen.

Bronvermelding

<https://powo.science.kew.org/taxon/urn:lsid:ipni.org:names:140920-1>

https://en.wikipedia.org/wiki/Campanula_pyramidalis

<https://wilde-planten.nl/piramideklokje.htm>

Samenvatting

Onderwerp	Resultaat
Nomenclatuur/etymologie	<i>Campanula</i> (klokje), <i>pyramidalis</i> (piramidaal/kegelvormig).
Taxonomie	Rijk: Plantae, Familie: Campanulaceae, Soort: <i>C. pyramidalis</i> .
Synoniemen	<i>Campanula umbellifera</i> Vuk., <i>Campanula pyramidalis</i> f. <i>alba</i> Voss.
Variëteiten en cultivars	<i>Campanula pyramidalis</i> 'Alba', <i>Campanula pyramidalis</i> 'Mixed'.
Familie	Campanulaceae (Klokjesfamilie).
Hoogte	80 tot 180 centimeter.
Bloemkleur	Lichtblauw tot lila-blauw (wildvorm), ook witte vorm ('Alba').
Bladkleur	Donkergroen; basale bladeren breed ovaal, stengelbladeren lancetvormig.
Bloeiperiode	Juli tot september (zomer).
Standplaats	Volle zon tot lichte halfschaduw; voedselrijke, zeer goed doorlatende grond.
Herkomst	Zuidoost-Europa (Noordoost-Italië en de Balkan).
Soort gewas	Tweejarige of kortlevende vaste plant.
Vermeerderingswijze	Voornamelijk door zaad (zaait gemakkelijk uit).
Klimaatzone	Matig winterhard (USDA Zone 3-8); gevoelig voor winterse nattigheid.
Insecten	Aantrekkelijk voor bijen en andere bestuivers.